

Mayakalender

De **Mayakalender** bestaat uit een stelsel van tijdrekeningen die gezamenlijk iedere dag vanaf het begin van de huidige kringloop (11 augustus 3114 v.Chr. in de gregoriaanse kalender) van een eenduidig kenmerk voorzien.

Inhoud

Belangrijkste kringlopen

Belangrijke kalenders

Lange telling

Haab

Tzolkin-kalender

Eschatologie

Zie ook

Externe link

Belangrijkste kringlopen

De belangrijkste kringlopen van de tijdrekening zijn:

- de Heren van de Nacht (Maya) van 9 dagen, de namen zijn onbekend
- de vier kwadranten van 819 dagen elk
- de Tzolkin van 260 dagen. De tzolkin bestaat zelf uit 2 cycli van respectievelijk 13 en 20 dagen, die gecombineerd één cyclus van 260 dagen opleveren.
- de Haab van 365 dagen
- de kalenderkringloop van 52 jaar
- de lange telling gebaseerd op de tun (steen) van 360 dagen. De tun werd gebruikt als basis voor langere tijdspannen, zoals de katun (20 tun).

Daarnaast werden de kringlopen van de maan en de planeten (vooral Venus) bijgehouden.

Belangrijke kalenders

De drie belangrijkste kalenders die de Maya's gebruikten, waren de lange telling voor historische doeleinden, de Haab als burgerlijke kalender en de Tzolkin als religieuzekalender. Alle drie de kalenders telden de dagen als in serie op elkaar volgend, zonder feitelijke synchronisatie met de zon of maan. Door dit puur op het tellen van dagen gebaseerde systeem is vooral de lange telling wel vergelijkbaar met moderne tellingen zoals de Juliaanse dag, of de datumtelling in computersystemen. Ook 'modern' lijkt het feit dat elke telling begint bij nul en niet bij 1 zoals in de meeste andere kalendersystemen.

Lange telling

Cycli	samenstelling	aantal dagen	aantal jaren
kin		1	
uinal	20 kin	20	
tun	18 uinal	360	0,986
katun	20 tun	7200	19,7
baktun	20 katun	144 000	394,3
pictun	20 baktun	2 880 000	7885
calabtun	20 pictun	57 600 000	157 704
kinchiltun	20 calabtun	1 152 000 000	3 154 071
alautun	20 kinchiltun	23 040 000 000	63 081 429

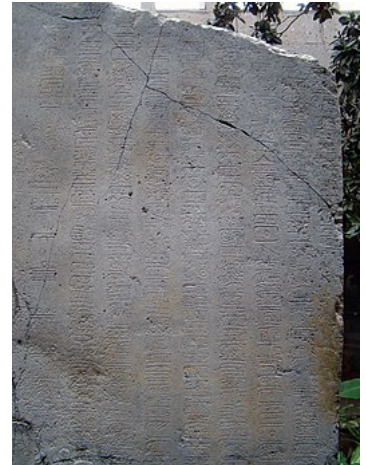
De lange cyclus bestaat uit een hiërarchie van cycli zoals in bovenstaande tabel. Elke cyclus bestaat uit 20 kortere cycli, behalve de tun, die met zijn 18 x 20 dagen elk jaar vijf dagen uit de pas loopt met het zonnejaar. Volgens het Mayageloof zou de wereld na elke pictun-cyclus van ongeveer 7885 jaren vernietigd en opnieuw gecreëerd worden. De huidige cyclus eindigt op 12 oktober 4772 volgens de gregoriaanse kalender. Data worden geschreven als volgt:

baktun . katun . tun . uinal . kin

Opnieuw vergelijkbaar met moderne notaties (bijvoorbeeld met een IP-adres).

Haab

Voor burgerlijke zaken gebruikten de Maya de Haab-kalender die het jaar verdeelde in 19 naamgegeven periodes van twintig dagen ("veintenas") elk, gevolgd door vijf Uayeb-dagen, die niet werden beschouwd als deel van een of andere periode. De dagen hebben een dagnummer van 0 tot 19 of van 0 tot 4 voor de Uayeb-dagen. Deze kalender gebruikt geen jaartelling, en op basis van een geschreven datum kan men dus niet afleiden in welk jaar de gebeurtenis plaatsvond. De cyclus van 365 dagen komt beter overeen met een zonnejaar, maar kent geen systeem van schrikkeljaren, zodat ook hiermee de seizoenen elke vier jaar een dag opschoven.

Tijdstelling door Maya.

Mayakalender

Moderne Mayakalender

Een vroeg voorbeeld van de lange telling

Tzolkin-kalender

De religieuze Tzolkin-kalender was samengesteld uit dertien naamgegeven periodes (naar 13 sterrebeelden) van 20 dagen. Elke opeenvolgende dag wordt het dagnummer verhoogd met 1, maar ook de naam van de periode wordt die van de "volgende" periode. (In onze tijd zou dat iets betekenen als een opeenvolging van bv. 3 februari, 4 maart, 5 april enz.). Na 260 dagen herhaalt de kalender zich. Ook deze cycli krijgen net zomin als in de Haabkalender een jaarnummer. De Maya's specificeerden data vaak door gebruik te maken zowel van de Haab- als van de Tzolkin-kalender. Op deze manier herhaalt een datum zich pas na 52 jaar.

Eschatologie

De einddatum van het vorige baktun (het dertiende) volgens de *lange telling* wordt weergegeven als 13.0.0.0.0, meestal omgezet naar de *gregoriaanse datum* 21 december 2012. Sommige mensen zagen hierin het *einde van de wereld*; zie *2012-fenomeen*.

Zie ook

- Azteekse kalender

Externe link

- Fourmilab Calendar converter

Kalendersystemen

Algemeen wereldwijd: [gregoriaans](#)

Plaatselijk, religieus: [Assyrisch](#) · [bahá'í](#) · [Chinees](#) · [Ethiopisch](#) · [hindoe](#) · [Indiaas](#) · [Iraans](#) · [islamitisch](#) · [Joods](#) · [juliaans](#) · [Koptisch](#) · [liturgisch](#) · [maçc zonkalender](#)

Niet meer in gebruik: [Attisch](#) · [Azteeks](#) · [Egyptisch](#) · [Maya](#) · [Republikeins](#) · [Romeins](#)

[zonnekalender](#) · [maankalender](#) · [lunisolaire kalender](#)

Zie de categorie ***Maya calendars*** van [Wikimedia Commons](#) voor mediabestanden over dit onderwerp.

Overgenomen van "https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Mayakalender&oldid=55112779"